

การจัดการความรู้

“การพัฒนานักศึกษากับการเข้าร่วมประชุมวิชาการ”

ดร. เสรี เพิ่มชาติ¹

อ้างอิงตัวบ่งชี้และตัวชี้วัดในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานกำกับมาตรฐานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาในด้านของการพัฒนานักศึกษา ของ สกอ. ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 และของ กพร. ตัวชี้วัดที่ 4.12 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต ข้อที่ 4) การมีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการ หรือนำเสนอผลงานทางวิชาการ ในที่ประชุมระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ และของ สกอ. ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 และของ กพร. ตัวชี้วัดที่ 10, 13 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน ข้อที่ 3) ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน ข้อที่ 4) มีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน และ ข้อที่ 5) มีกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ทำให้สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้ามีความจำเป็นต้องสร้างสรรค์กระบวนการพัฒนานักศึกษาในหลากหลายรูปแบบกิจกรรม เพื่อให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ในเชิงของการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบกับเพื่อการพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่กำหนด

ตามทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของซิคเคอริง (Chickering's Theory of Student Development) หรือที่เรียกว่า Chickering's Seven Vectors ซึ่งเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลในช่วงอายุ 17 ถึง 25 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ทฤษฎีของซิคเคอริงมีประเด็นที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้ (Chickering, 1993)

- 1) งานตามขั้นพัฒนาการของบุคคลมีตลอดช่วงชีวิต แต่ช่วงอายุที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลิกภาพบางลักษณะ เช่น ในช่วงอายุ 18 ถึง 23 ปี มีความเหมาะสมในการพัฒนาบุคลิกภาพ 3 ลักษณะคือ พัฒนาศามารถ การควบคุมอารมณ์ของตนเอง และความเป็นตัวของตัวเอง
- 2) การพัฒนาบุคลิกภาพทั้ง 3 ลักษณะที่ได้กล่าวในข้อ 1) นั้นใช้เวลา 1 ถึง 5 ปี จึงบรรลุผล
- 3) ผลการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลนั้น อาจเกิดในทางบวกหรือทางลบก็ได้ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่บุคคลได้รับในช่วงอายุนั้น
- 4) ผลการพัฒนาในขั้นก่อนมีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาในขั้นหลัง
- 5) งานตามขั้นพัฒนาการในช่วงอายุหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลิกภาพบางอย่างที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่งแล้วก็อาจเกิดขึ้นในช่วงหลังของชีวิตได้อีก ดังนั้นการพัฒนาบุคลิกภาพในช่วงแรกที่ยังไม่บรรลุผลก็อาจพัฒนาให้บรรลุผลในช่วงหลังได้
- 6) ในช่วงอายุ 17 ถึง 25 ปี นั้น บุคคลควรบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการ 7 ลักษณะคือ
 - 6.1) การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence) ซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางด้านสติปัญญา ความสามารถทางด้านร่างกายและการใช้เครื่องมือ และความสามารถในด้านสังคมและการติดต่อระหว่างบุคคล

¹ อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

6.2) การควบคุมอารมณ์ (Managing Emotions) ซึ่งรวมถึงการทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและการควบคุมอารมณ์

6.3) การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Developing Autonomy) เป็นการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองต่อจากวัยเด็ก วัยรุ่นสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งบุคคลต้องมีความเป็นตัวของตัวเองมาก ต้องควบคุมตนเอง ต้องแก้ไขปัญหาของตนเอง และต้องช่วยเหลือตนเอง

6.4) การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง (Establishing Identity) ซึ่งรวมถึงการยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในช่วงวัยรุ่นสู่วัยผู้ใหญ่ต้น พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่าทางและบทบาทให้สอดคล้องกับเพศของตน พัฒนาความสนใจในอาชีพและลักษณะการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับตนเอง

6.5) การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างไม่จำกัด (Freeing Interpersonal Relationships) ซึ่งรวมถึงการพัฒนาความอดทน การยอมรับนับถือบุคคลที่มีความแตกต่างกับตนเอง ทั้งในด้านภูมิหลัง อุปนิสัย ค่านิยม และเชื้อชาติ นอกจากนั้นยังต้องพัฒนาความเข้าใจ ความผูกพัน ความสัมพันธ์กับเพื่อน กับคนรัก และกับเพื่อนร่วมงาน

6.6) การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) เป็นการบูรณาการเป้าหมายในด้านอาชีพ งานอดิเรก ลักษณะการดำรงชีวิตเพื่อพัฒนาสู่เป้าหมายชีวิตของตนเอง

6.7) การพัฒนาบูรณาภาพ (Developing Integrity) ซึ่งรวมถึงการบูรณาการพัฒนาทั้งหมดประเภทที่ได้กล่าวมาแล้ว และพฤติกรรมให้สอดคล้องกับค่านิยมต่างๆ ของตนเอง เพื่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง

ทฤษฎีของซิคเคอริง เป็นทฤษฎีเพื่อการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะจึงมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษามาก งานพัฒนาการของเขาทั้ง 7 ลักษณะ สามารถนำไปใช้เป็นแม่บทในการวางแผนและการประเมินผลการพัฒนานักศึกษาได้เป็นอย่างดี งานพัฒนาการ 3 ลักษณะแรกคือ การพัฒนาความสามารถ การควบคุมอารมณ์ และการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองนั้น ใช้พัฒนานักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ส่วนงานพัฒนาการ 4 ลักษณะหลังคือ การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างไม่จำกัด การพัฒนาเป้าหมาย การพัฒนาบูรณาภาพ ใช้พัฒนานักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4

จากทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของนักวิชาการที่ได้ยกขึ้นกล่าวนั้น การนำนักศึกษาเข้าร่วมในการประชุมวิชาการ เป็นกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่จะส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแนวทางการพัฒนาของซิคเคอริง ที่กล่าวว่า “บุคคลควรบรรลุนตามขั้นพัฒนาการ 7 ลักษณะ”

ในปัจจุบันเราจะพบว่า การประชุมวิชาการนั้นมีผู้จัดเพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมมากมายตามความต้องการและความสนใจ ทั้งในระดับสถานศึกษา เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ระดับชาติ จนถึงระดับนานาชาติ การประชุมทางวิชาการ (Academic Conference) หมายถึง การชุมนุมในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การแก้ประเด็นปัญหาสำคัญ ความห่วงใย หรือเพื่อความก้าวหน้าร่วมกัน หรือเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณาเลือกกฎระเบียบหรือประเพณีปฏิบัติ (shared rule or custom) ในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ไม่ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีทางเลือกอย่างน้อย 2-3 ทางเลือก เพื่อหวังนำผลการตกลงไปปฏิบัติร่วมกัน ปกติจะต้องมีตัวแทนหรือผู้แทนขององค์กร ภูมิภาค หรือประเทศเข้าร่วม การเข้าร่วมในการประชุมวิชาการ เป็นการจัดการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ใช้เพื่อการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ จะเป็นการเปิดโลกทัศน์ เสริมสร้างประสบการณ์ต่างๆ ทางด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์และพัฒนาอาชีพของตนเองได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนานักศึกษาด้วยการเข้าร่วมประชุมวิชาการ จะเป็นประโยชน์และส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมประชุมวิชาการในหัวข้อหรือประเด็นหลักในการประชุมวิชาการนั้นๆ ที่เป็นเรื่องในแนวเดียวกันกับสาขาวิชาของนักศึกษา หรือเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาด้วยแล้ว จะก่อให้เกิดอัตรโมทัศน์ในตัวนักศึกษามากขึ้น ดังนั้นผู้รับผิดชอบโครงการ ควรต้องมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์การนำนักศึกษาเข้าร่วมประชุมวิชาการ ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาต่อยอดความรู้ความสามารถของนักศึกษาที่เข้าร่วม ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด

อ้างอิง

Chickering, A. (1993). **Chickering's Seven Vectors**. [online]. Available:

studentdevelopmenttheory.weebly.com/chickering.html [2557, august]

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2557). **ความหมายและนิยามของผลงานวิชาการ**. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: www.nur.psu.ac.th/Report_mis/loadunit/file2.doc